

... همراهان اعلیحضرت قدر قدرت^۱ که در طول سی و چند سال دست آموز و تربیت شده ی دربار سراپا فساد و تباهی او در تبریز شده بودند، مجموعه ای از تمام طبقات بودند و از صدر اعظم تا مهتر و رکابدار و حتی مقلد و فال گیر و دعانویس و رمال و روضه خوان و سردار و سپهسالار و غیره در میان آنها وجود داشت و ایشان قبل از ورود به دارالخلافة و جلوس ولی نعمت خویش به تخت سلطنت جمیع مناسب و مشاغل دولتی و حتی تیولات و خالصه جات را میان خود تقسیم کرده بودند.

این عبارت معروف که «یک عمر گرسنگی کشیده و محرومیت دیده ایم به امید چنین روز» هر روز چند بار از دهان یک یک همراهان آذربایجانی مظفرالدین شاه بگوش می خورد.....

.....

برگرفته از «خاطرات احتشام السلطنه»^۲ به کوشش محمد مهدی موسوی، انتشارات زوآر، ۱۳۹۲ .

---

^۱ مظفرالدین شاه قاجار

^۲ از رجال دوران ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه